

TÜRKİYE'NİN TASARRUF EĞİLİMLERİ ARAŞTIRMASI

2021 / 2. Çeyrek Raporu

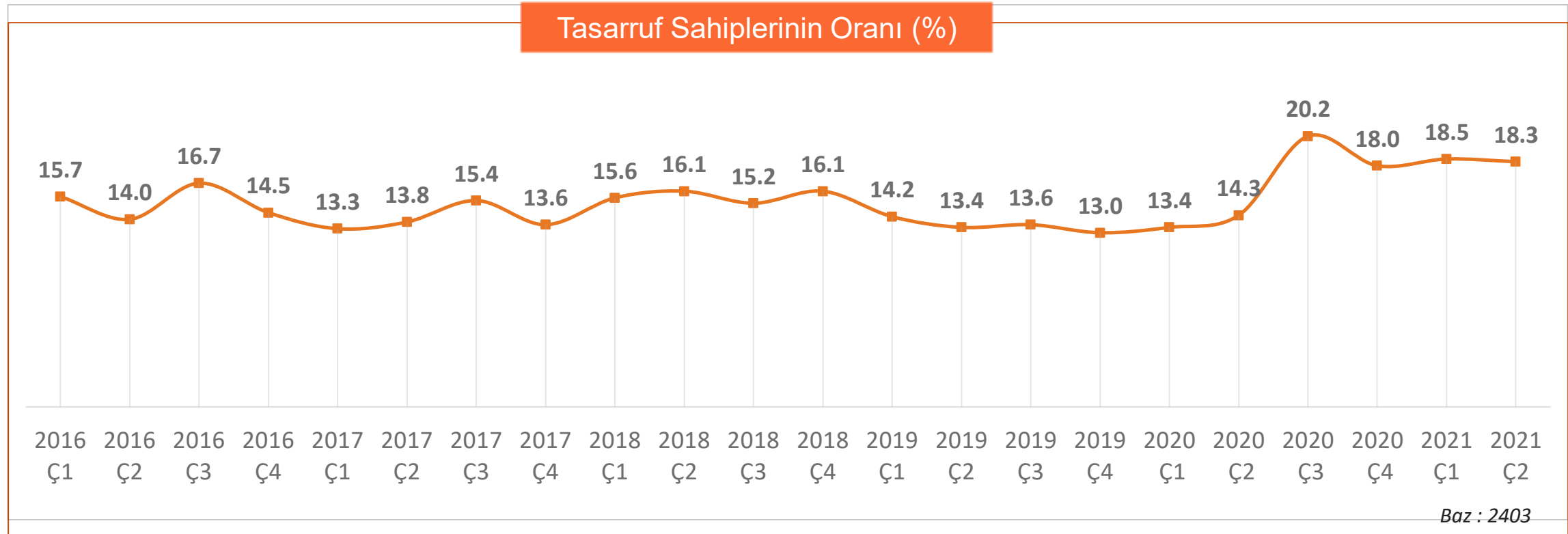
GAME CHANGERS

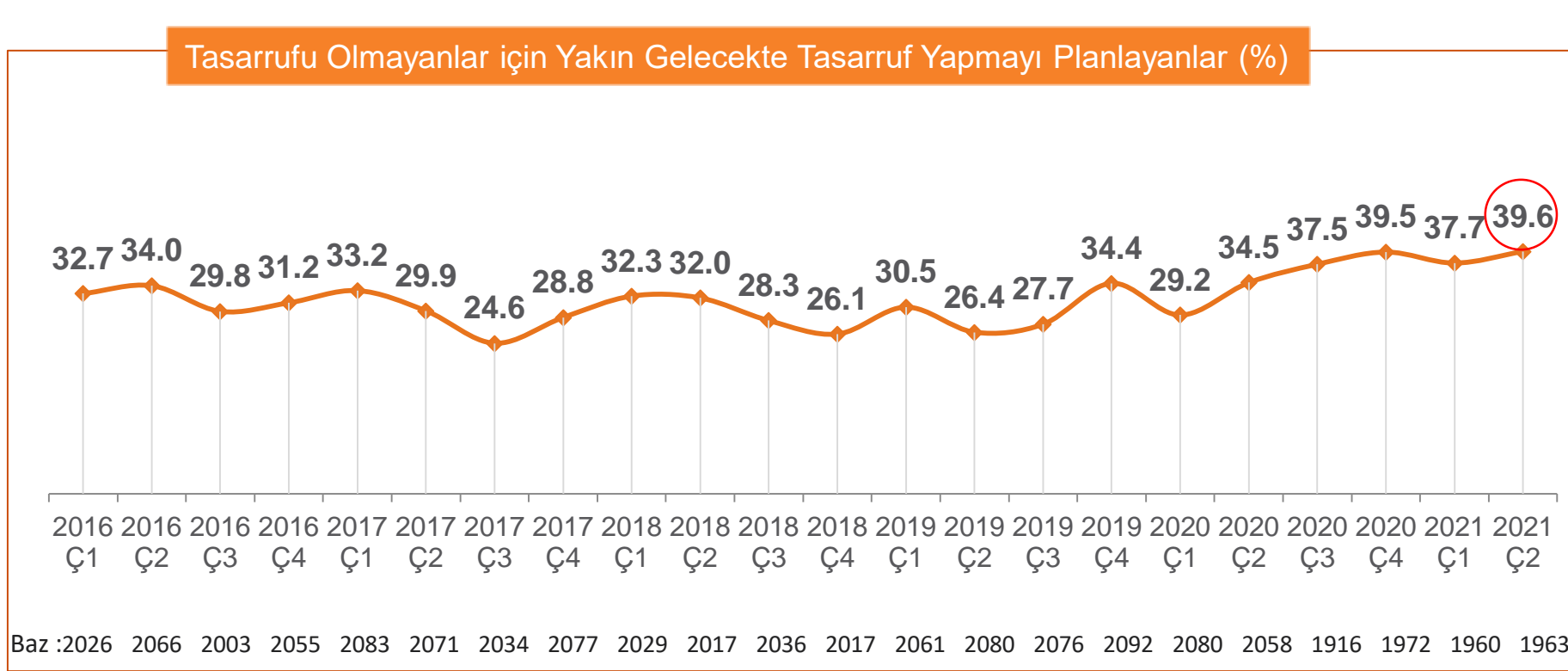
TASARRUF SAHİPLİĞİ VE NEDENLERİ

2

2021 ikinci çeyreğinde tasarruf sahipliği oranı 2020 son çeyrek itibariyle benzer olup %18,3'tür.

- Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlayanların oranı 2021 1. çeyreğe göre 2 puan yükselerek %39,6 oranında gerçekleşmiştir.
- Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlayanların arasında önümüzdeki «3 ay içerisinde» tasarruf edeceğini belirtenlerin oranı, %15'ten %13'e gerilemiştir.

Tasarrufu Olmayanların Tasarruf Edememe Gerekçeleri

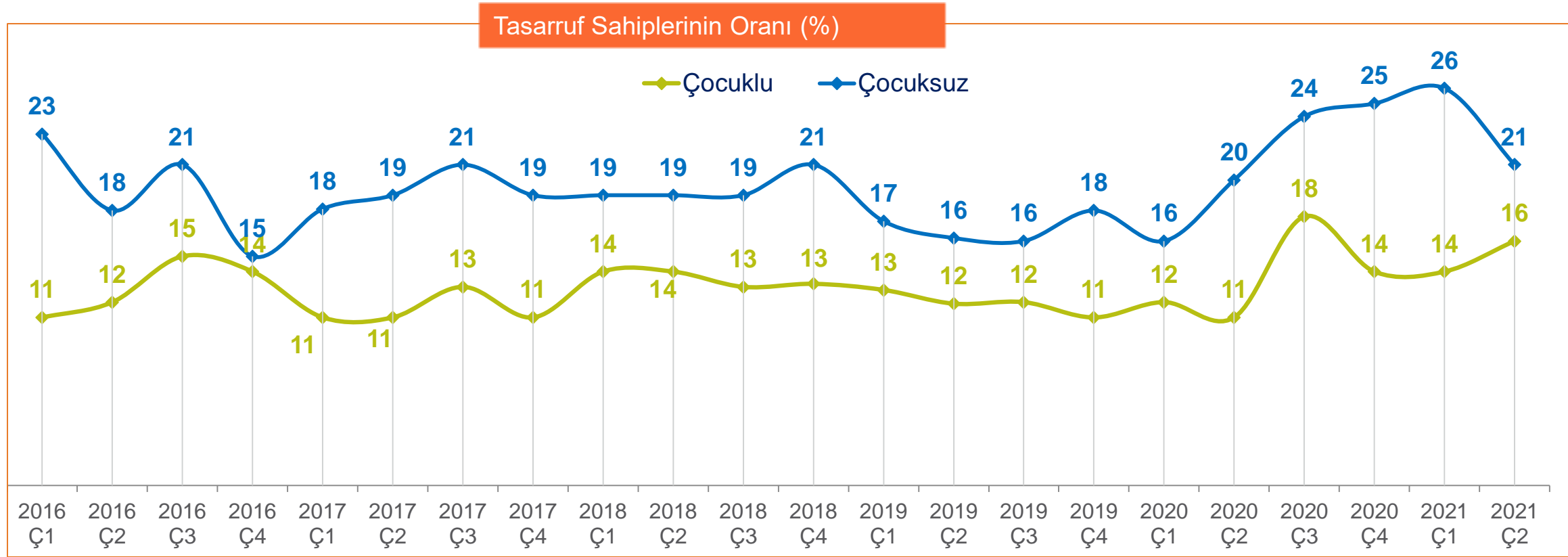
Ipsos Public Affairs

Tasarrufu olmayanların, tasarruf edememe gerekçeleri arasında “tasarruf edecek yeterli gelirin olmaması” (%80) ve «borçlar» (%12) en önemli iki gerekçe olarak belirtilmiştir.

Çocuklu ve Çocuksuz Bireylerdeki Tasarruf Sahipliği

2021 yılının ikinci çeyreğinde, çocuklu bireylerdeki tasarruf sahipliği 2 puan artmış (%14 vs %16) çocuksuz bireylerde ise 5 puan gerilemiştir (%26 vs %21).

896	920	778	775	787	787	705	789	797	838	860	886	794	852	983	835	940	871	959	903	931	982	→ Baz: Çocuksuz bireyler
1508	1483	1626	1628	1617	1615	1698	1614	1606	1565	1542	1517	1609	1551	1420	1568	1463	1532	1444	1500	1473	1421	→ Baz: Çocuklu bireyler

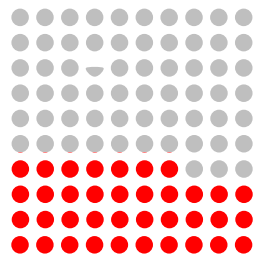
Çocuklu & Çocuksuz

- **Tasarrufu olmayan çocuklu bireylerin** yakın gelecekte tasarruf yapma niyetinde 2021 1. çeyreğine kıyasla 3 puanlık artış görülüyor (%34 vs %37). **Tasarrufu olmayan çocuksuz bireylerin** tasarruf yapma niyetlerinde ise 1 puanlık bir düşüş olduğu görülüyor (%45 vs %44).
- **Çocuklu bireylerden tasarruf etmeyi planlayanlar** arasında önümüzdeki 3 ay içinde tasarruf etmeyi planlayanların oranı bir önceki dönemden 3 puan düşük seviyede (%12 vs %9). **Çocuksuz ve tasarrufu olmayan, ancak planlayan bireyler arasında** gelecek 3 ay içinde tasarruf planlayanların oranında ise benzer oranlar söz konusu (%19 vs %18).

Tasarrufu Olmayanlar (Çocuğu olanlar)

Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlıyor musunuz? (%)

%37

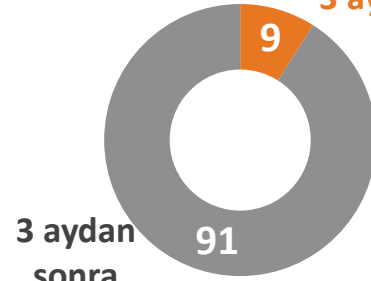

Baz : 1192

Evet diyenler

3 ay içinde mi, 3 aydan sonraki dönemde mi planlıyorsunuz? (%)

3 ay içinde

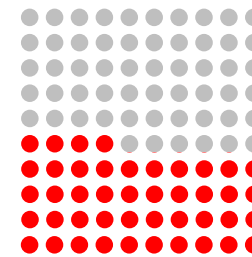
3 aydan sonra

Baz : 441

Tasarrufu Olmayanlar (Çocuğu olmayanlar)

Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlıyor musunuz? (%)

%44

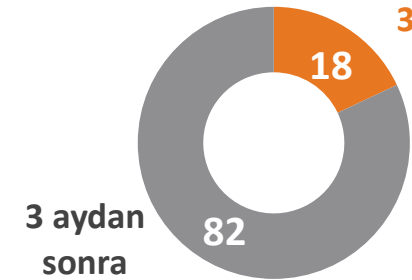

Baz : 771

Evet diyenler

3 ay içinde mi, 3 aydan sonraki dönemde mi planlıyorsunuz? (%)

3 ay içinde

3 aydan sonra

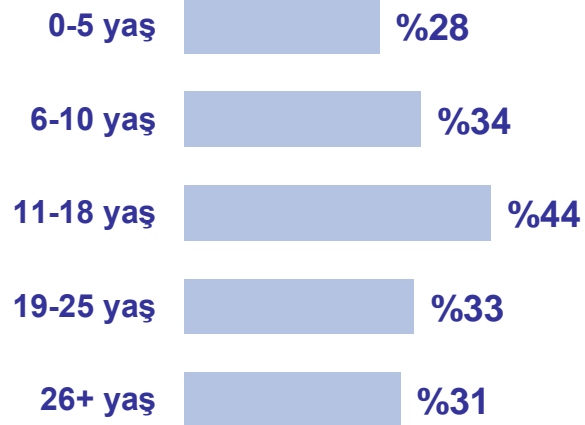
Baz : 337

Çocuğu olup
Tasarruf Yapanlar → %16
Yapmayanlar → %84

Çocuğu Olmayıp
Tasarruf Yapanlar → %21
Yapmayanlar → %79

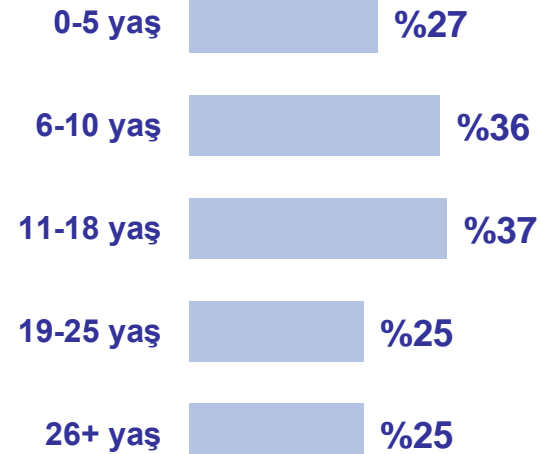
- **Toplam çocuklu bireylerin** çocuklarının yaş grubu dağılımında en yüksek pay 11-18 yaş grubuna ait (%44). Bunu 6-10 yaş (%34) ve 19-25 yaş (%33) takip ediyor.
- **Tasarruf sahibi olan çocuklu bireylerin** çocuklarının yaş grubu dağılımında en yüksek pay 11-18 yaş (%37) yaş grubuna ait.
- **Tasarrufu olmayan çocuklu bireylerin** çocuklarının yaş gruplarının dağılımında ise yine en büyük grubu 11-18 yaş grubu (%45) oluşturuyor.

Toplam Çocuklular

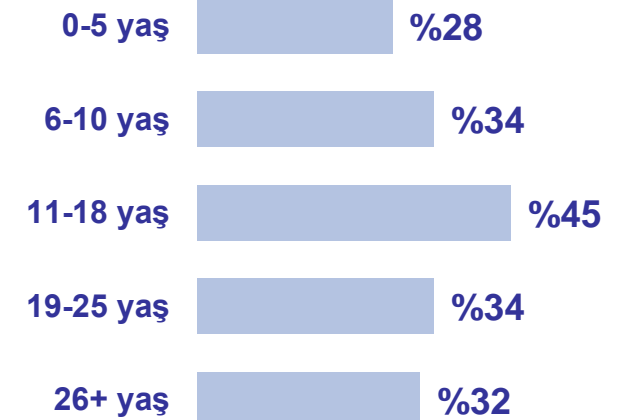
Baz : 1421

Tasarruf Sahibi Çocuklular

Baz : 229

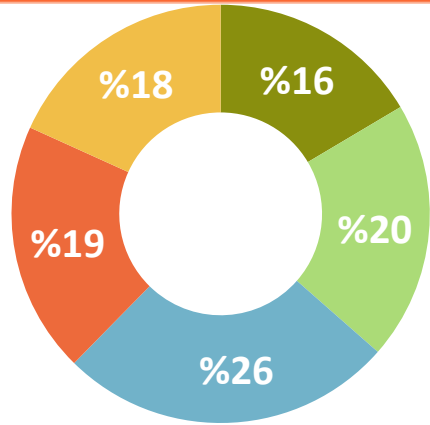
Tasarruf Sahibi Olmayan Çocuklular

Baz : 1192

- **Toplam çocuklu bireylerin** çocuk yaş dağılımında 0-5 yaş grubunda 2 puan düşüş (%18 vs %16), 26+ yaş grubunda ise 2 puan yükseliş (%16 vs %18) tespit edilmiştir.
- **Tasarruf sahibi olan çocuklu bireylerde** çocuk yaş gruplarının dağılımında 19-25 yaş grubunda %21'den %17'ye gerileme söz konusu. Artış ise 0-5 ve 26+ yaş gruplarında mevcut.
- **Tasarruf sahibi olmayan çocuklu bireyler** arasında oranlar arasında 2021 ilk çeyreğe kıyasla önemli değişimler tespit edilmemiştir.

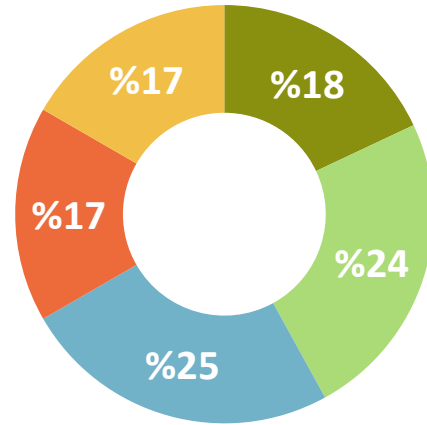
Toplam çocuklu bireylerin çocuklarının yaş dağılımı

0-5 yaş 6-10 yaş 11-18 yaş
19-25 yaş 26+ yaş

Baz : 1421

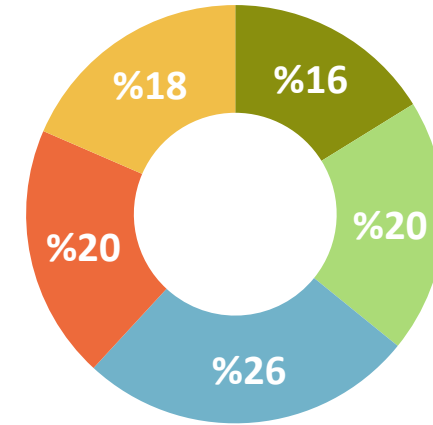
Tasarruf sahibi çocuklu bireylerde çocukların yaş dağılımı

0-5 yaş 6-10 yaş 11-18 yaş
19-25 yaş 26+ yaş

Baz : 229

Tasarruf sahibi olmayan çocuklu bireylerde çocukların yaş dağılımı

0-5 yaş 6-10 yaş 11-18 yaş
19-25 yaş 26+ yaş

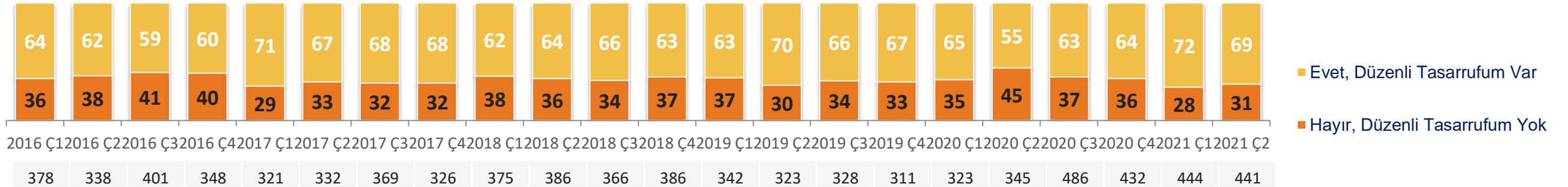
Baz : 1192

Tasarruf Yapmak Bir Alışkanlık

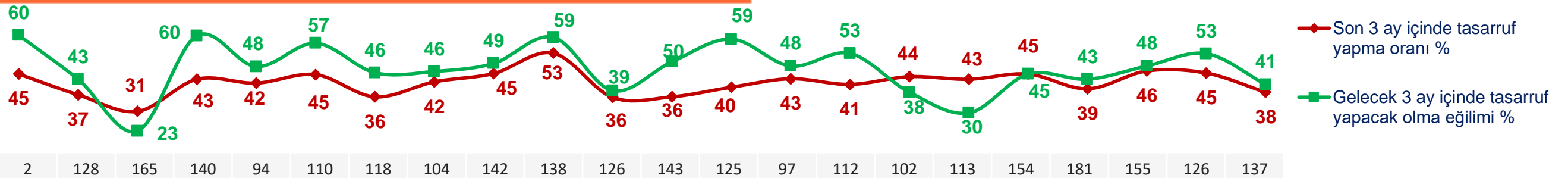
- 2021 ikinci çeyreğinde **düzenli tasarruf yapanların oranında** bir önceki çeyreğe kıyasla 3 puanlık bir düşüş gerçekleşmiştir (%72 vs %69). **Düzenli tasarruf yapmayanlar arasında**; son 3 ay içinde tasarruf yapmış olanların oranı %45'ten %38'e gerilemiştir. Gelecek 3 ay içerisinde tasarruf yapmayı planlayanların oranında da önemli bir gerileme söz konusudur (%53 vs %41).

Düzenli tasarruf yapma oranı (tasarruf sahipleri içinde)

Düzenli tasarruf yapmayanlar için 3 ay içinde veya daha sonra tasarruf yapma eğilimi %

Tasarrufu Olanların Tasarruf Yapma Gerekçeleri

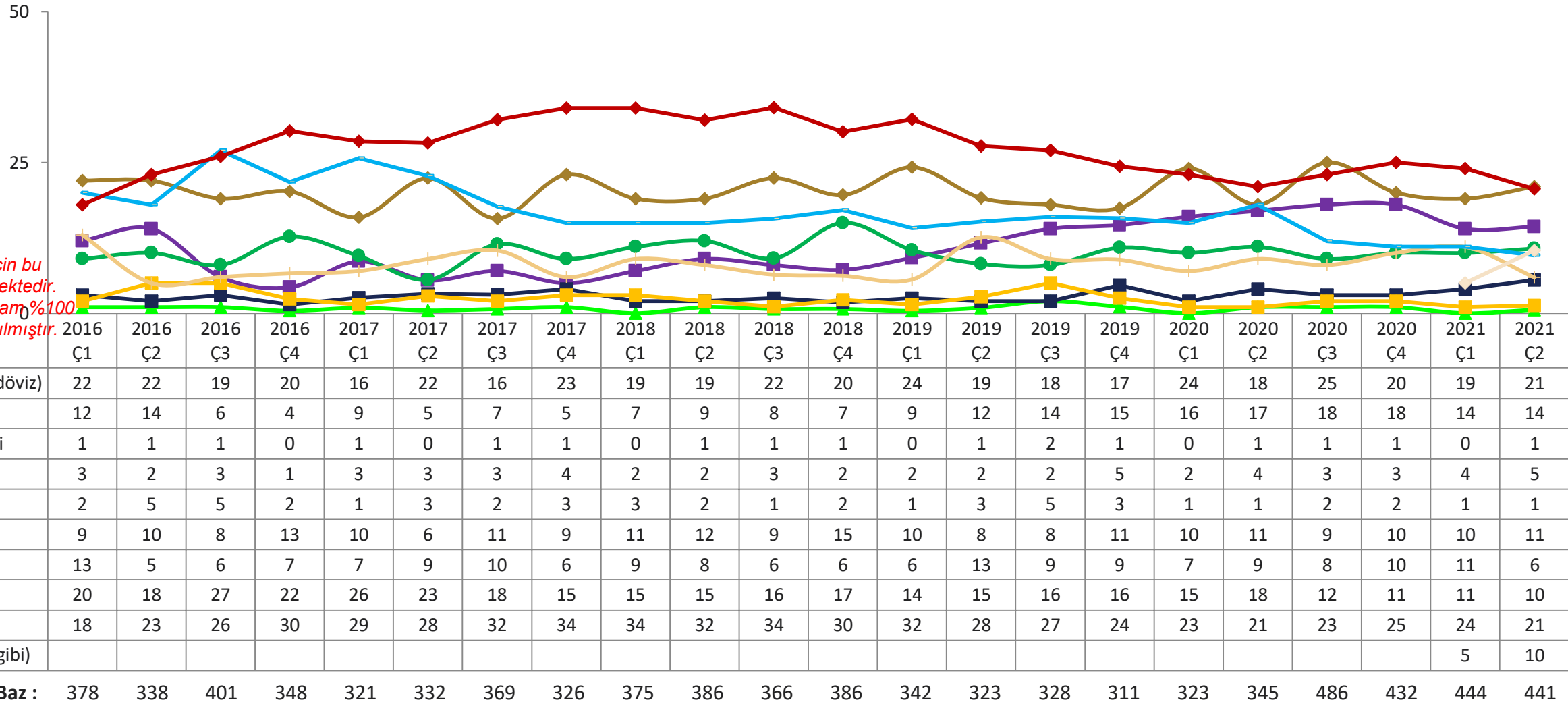
Tasarrufu olanların birincil tasarruf yapma gerekçesi olan “**geleceğe yatırım**” unsurunda 4 puanlık azalış (%54 vs %50), “**çocuklarım için**” unsurunda ise 5 puanlık bir artış (%20 vs %25) bulunuyor. “**Beklenmedik durumlara karşı güvence olması için**” unsurunda ise %16’dan %13’e bir gerileme mevcut.

TASARRUF ARAÇLARI TERCİHİ

3

“Yastık altı altın ve nakit” ve «kripto para» tercihinde bir önceki döneme kıyasla yükseliş, “döviz vadeli hesap” ve «BES» tercihinde ise düşüş tespit edilmiştir.

Sistem içi ve dışı altın ile sistem dışı nakit tercihinde 2021 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki döneme kıyasla biraz artış görülmektedir (%33 vs %35).

%	2016	2016	2017	2017	2017	2017	2018	2018	2018	2018	2019	2019	2019	2019	2020	2020	2020	2020	2021	2021
	Ç3	Ç4	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Ç1	Ç2
Sistem dışı ve sistem içi altın + sistem dışı nakit (TL veya döviz)	25	24	25	27	23	28	26	29	30	27	33	31	31	32	40	35	43	38	33	35
Altın veya diğer değerli taş ve metal(sistem dışı)	6	8	10	14	5	13	10	11	13	12	12	9	10	8	14	12	13	11	12	13
Altın veya diğer değerli taş ve metal hesabı (sistem içi)	6	4	9	5	7	5	7	9	8	7	9	12	14	15	16	17	18	18	14	14
Yastık altı döviz veya TL (nakit)	13	12	6	8	11	10	9	8	10	8	12	10	7	9	10	7	12	9	7	8
Baz :	338	401	348	321	332	369	326	375	386	366	342	323	328	311	323	345	486	432	444	441

YÖNETİCİ ÖZETİ VE SONUÇLAR

6

%18,3

Tasarruf sahipliği oranı 2021 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki dönem ile benzer seviyede olup %18,3 değerindedir.

Tasarruf sahiplerinin yaş dağılımı incelendiğinde **35-44** yaş grubunda 6 puanlık (%18 vs %24) **artış** söz konusu. Buna karşın en **belirgin düşüş** ise **45 yaş üstünde** görülüyor (%34 vs %26).

35-44
artış;
45+
düşüş

%39,6

Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlayanların oranı bir önceki döneme göre 2 puan artmıştır (%37,5 vs %39,6).

Bu kitle içinde «gelecek 3 ay içerisinde» tasarruf yapacağını belirtenlerin oranı %13'tür.

Çocuksuz ve çocuklu bireylerin tasarruf sahipliği oranları arasındaki fark 2021 ikinci çeyrek dönemde azalmış ve 5 olmuştur (21 vs 16). Bu fark geçmiş son 2 çeyrekte 11-12 seviyesinde idi. Çocuklu bireylerdeki tasarruf sahipliği 2 puan artmış (%14 vs %16) çocuksuz bireylerde ise 5 puan gerilemiştir (%26 vs %21).

%21 vs
%16

%69

Tasarruf sahibi olanlar içerisinde düzenli tasarruf yapanların oranında az da olsa bir düşüş söz konusudur (%72 vs %69). Gelecek 3 ay içinde tasarruf yapmayı düşünenlerin oranında ise %53'ten %41'e önemli bir düşüş görülmüştür.

Tasarruf yapma gerekçeleri arasında «**geleceğe yatırım**» unsuru liderliğini yine sürdürüyor (%50). Diğer unsurlar arasında en dikkat çekici değişim «**çocuklarım için**» unsurundaki 5 puanlık artış (**%20 vs %25**) ve «**beklenmedik durumlara karşı güvence olması için**» unsurundaki **%16'dan %13'e** gerilemedir.

%50

%51

Geleceğe yatırımın alt gerekçeleri içerisinde ilk sırada yer alan “kimseye muhtaç olmamak için” unsurunda 2 puan düşüş söz konusu (%53 vs %51). İkinci sıradaki “emekliliğimde/yaşlılığımda zor durumda kalmamak” unsuru ise bir önceki çeyreğe göre artmıştır (%26 vs %31). Üçüncü sıradaki “ev aldım/alacağım” unsurunda ise 5 puanlık bir düşüş gözleniyor (%26 vs %21).

“**Beklenmedik durumlara karşı**” tasarruf yapanlar içinde “ani sağlık sorunları için” unsurunda %45’ten %41’e gerileme söz konusudur.

%41

%57

“**Çocukları için tasarruf yapanların**” alt gerekçeleri arasında “çocuklarıma geleceğine yatırım” unsuru 4 puanlık artışla ilk sırada yer almaktadır (%53 vs %57). 2021 ilk çeyreğe kıyasla “çocuklarıma eğitim masrafları için” yanıtı verenlerde önemli bir düşüş görülmektedir (%65 vs %45).

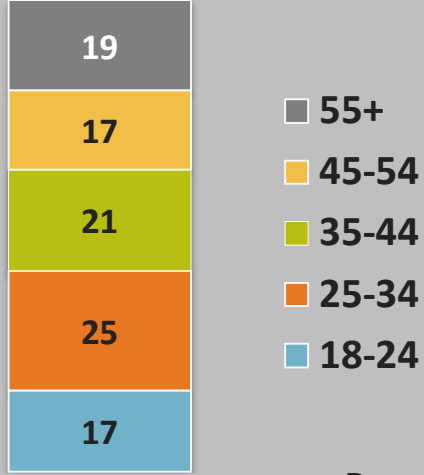
Tasarrufu olanların tasarruf araçları tercihleri arasında ikinci çeyrekte **“Yastık altı altın ve nakit”** ve **«kripto para»** tercihinde bir önceki döneme kıyasla yükseliş görülmektedir.

%19 vs %21
%5 vs %10

Genel olarak tasarrufu olmayan bireylerin, şayet tasarrufu olsaydı tercih edecekleri araçların başını yine **“yastık altı altın ve nakit”** çekiyor. Bunu, %25’lik oranla **“sistem içi altın”** takip ediyor.

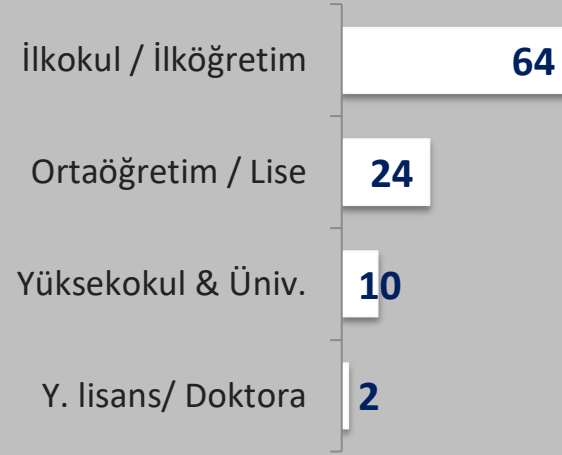
%30

YAŞ

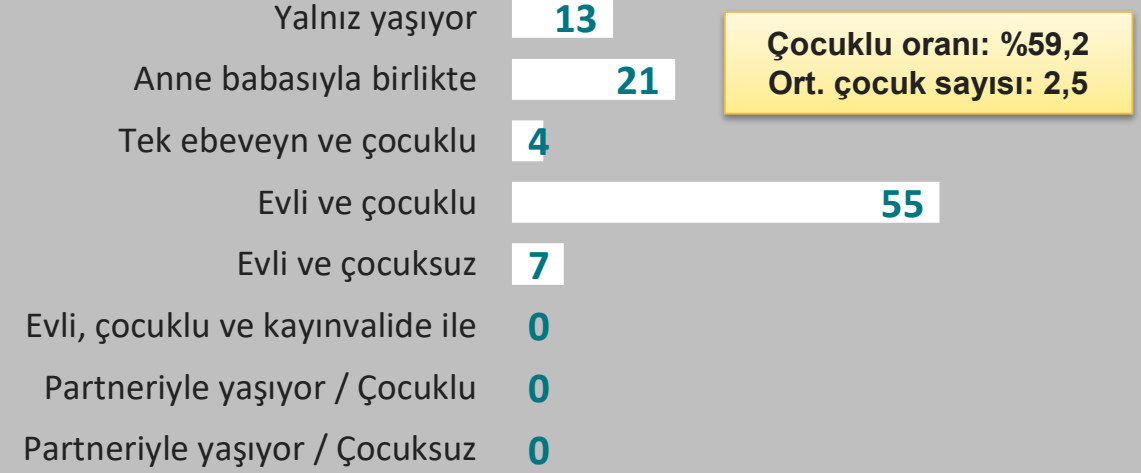
Baz : 2403

EĞİTİM

Baz : 2403

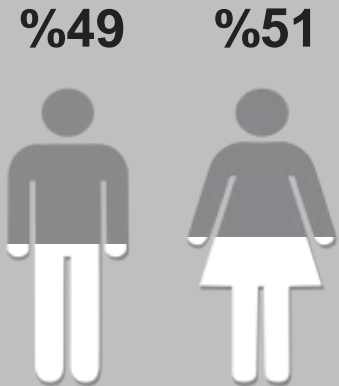
HANEHALKI TİPİ

Çocuklu oranı: %59,2
Ort. çocuk sayısı: 2,5

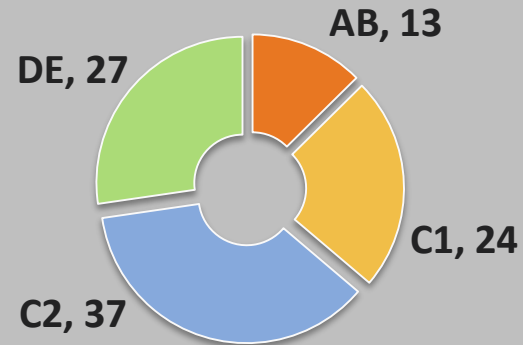
Baz : 2403

CİNSİYET

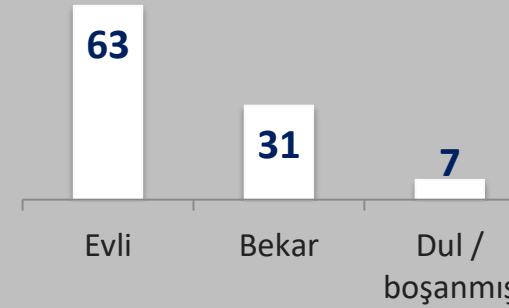
Baz : 2403

SOSYO-EKONOMİK DURUM

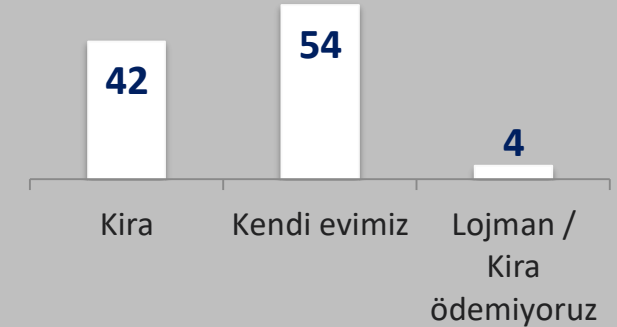
Baz : 2403

MEDENİ DURUM

Baz : 2403

KONUT TİPİ

Baz : 2403

Tanım

- Tasarruf, sözlük anlamı itibariyle “sarf edilmeyen” anlamına gelmektedir.
- Bu araştırma kapsamındaki TASARRUF ise şu kalemleri içermektedir:
 - *Bankalarda duran TL veya döviz cinsinden vadeli hesaplar*
 - *Bankalarda ve/veya aracı kurumlarda duran hisse senedi, hazine bonosu, devlet tahvili gibi menkul değerlerin parasal tutarı*
 - *Bankalarda duran yatırım hesapları ve katılım fonları*
 - *Bireysel emeklilik fonları*
 - *Bankalarda vadesiz hesapta / likit fonda TL veya döviz cinsinden duran miktarın o ay içinde harcanmayan/harcanmayacak bölümü*
 - *Cüzdan, kasa, yastık altında duran paranın (döviz, altın dahil) o ay içinde harcanmayan/harcanmayacak bölümü*
- Araştırmaya katılanlara, bu tanıma uygun olarak tasarrufları olup olmadığı soruluyor.

METODOLOJI

Amaç ve Yöntem

Tasarruf Eğilimleri Araştırması'nın amacı Türkiye'de kentsel yerleşim yerlerinde 18 yaş ve üzerindeki bireylerin tasarruf eğilimlerini izlemektir.

Bu araştırma çerçevesinde;

- *NUTS2 bölgelerinde seçilen 26 ilde her ay tesadüfi olarak seçilen 800 kişi ile görüşülüyor. 3 aylık (çeyrek) bazda görüşme sayısı 2400 olarak gerçekleşiyor ve raporlanıyor.*
- *Bilgisayar destekli telefon görüşmesi yöntemi (CATI) kullanılıyor.*
- *Yaş, cinsiyet, çalışma durumu ve meslek kontrol kotası olarak uygulanıyor.*

